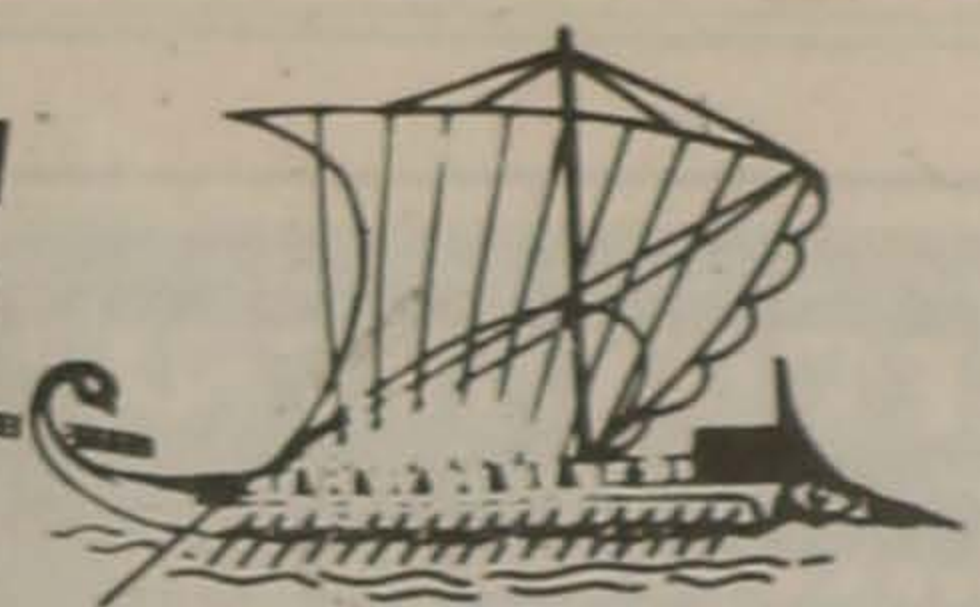

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΚΟΥΝΤΟΥΡΟΣ 1996
(ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ)

ΜΗΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ ΕΤΟΣ 8ο Αρ. Φύλλου 75

ΚΙ Ο ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ!

Κρίμα!... Είκοσι οικογένειες αδελφών μας νεοπροσφύγων Ποντίων από τις πρώην χώρες της Σοβιετικής Ένωσης, που απέρησαν την ελληνική συνείδηση και τη γλώσσα με πείσμα των δύσκολων καιρών, αντιμετώπισαν την περιφρόνηση του Κοινοτικού Συμβουλίου της Μεταμόρφωσης Χαλκιδίκης.

Συγκεκριμένα το Κοινοτικό Συμβούλιο με ομόθυμη απόφαση του αρνήθηκε την εγγραφή τους στα δημοτολόγια αν και ήταν εφοδιασμένα από τα προβλεπόμενα από το νόμο σχετικά δικαιολογητικά.

Και ιδού το "έγγραφο" απόφαση πρακτικού της Κοινότητας:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ

ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ

Από το πρακτικό της 1995 συνεδρίασεως του Κοινοτικού Συμβουλίου Μεταμόρφωσης.

Αρ. Απόφ. 43

Στη Μεταμόρφωση σήμερα την 16ην του μηνός Αυγούστου ημέρα Τετάρτη του έτους 1995 και ώρα 8 μ.μ. το Κοινοτικό Συμβούλιο συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κοινοτικό Κατάστημα ύστερα από την έγγραφη πρόσκληση του Προέδρου της Κοινότητας που δημοσιεύτηκε στο ειδικό

χώρο ανακοινώσεων της Κοινότητας και επιδόθηκε με αποδεικτικό στους συμβούλους σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 81 του Δ.Κ.Κ. (Π.Δ. 323/89) για συζήτηση και λήψη αποφάσεων στα παρακάτω θέματα της ημερησίας διάταξης.

ΘΕΜΑ: Περί μη εγγραφής στα δημοτολόγια Ρωσοπόντιοι ή Ρωσοπόντιοι όπως λέγεται της Κοιν. Μεταμόρφωσης.

Πριν από την έναρξη της συνεδρίασης αυτής ο Πρόεδρος διαπίστωσε ότι σε σύνολο 6 Κοινοτικών Συμβούλων ήταν:

ΠΑΡΟΝΕΣ

- 1) Βασιλειάδης Ιωάννης, Πρόεδρος
- 2) Πετρίδης Βασίλειος
- 3) Τσερκεζίδης Σάββας
- 4) Τσακούρογλου Γεώργιος
- 5) Μπακόλας Γεώργιος
- 6) Βουρδαμής Βασίλειος

ΑΠΟΝΤΕΣ

Γεωργιάδης Πρόδρομος
καίτοι νόμιμα ειδοποιήθηκε.

Στη συνεδρίαση αυτή παραβρέθηκε και η Σοβιετική Ευαγγελία, υπάλληλος της Κοινότητας για την τήρηση των πρακτικών.

Ο Πρόεδρος εισηγήσεν τον 3ον θέμα της ημερησίας διάταξης έθεσε υπόψη του κοινοτικού συμβουλίου ότι συνεχώς έρχονται με δικ/κά εγ-

γραφής στα δημοτολόγια Ρωσοπόντιοι ή απλώς Ρωσοπόντιοι όπως λέγουν αυτοί για να εγγραφούν στα δημοτολόγια γιατί μένουν στην Κοινότητά μας.

Αυτοί συνεχώς δημιουργούν προβλήματα όπως βλέπεται και ακούεται πρόβλημα σοβαρό της Κοινότητας έχουν έρθει αρκετοί και ήδη καύσαν τον αριθμό ίσο με τους κατοίκους, τα προβλήματα που δημιουργούν συνεχώς μέρα με την μέρα μεγαλώνουν όσο το χωριό με φωνάζει σαν πρόεδρο τι θα γίνει με αυτούς να μη τους γράφεται στην Κοινότητα γι' αυτό σας κάλεσα εδώ να αποφασίσουμε. Το Συμβούλιο μετά διαλογική συζήτηση

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΟΜΟΦΩΝΑ

Δεν δέχεται να εγγραφεί κανείς απ' αυτούς στα δημοτολόγια, τους Ρωσοπόντιους ή Ρωσοπόντιους όπως λέγουν ότι είναι είτε έχουν δικ/κά νόμιμα είτε παράνομα.

1) Διότι αυτοί έχουν γίνει περισσότερο απ' τους κατοίκους και αργό-

τερα θα ονομάσουν το χωριό μας χωριό Ρωσοπόντιων.

2) Δημιουργούν συνεχώς αρκετά προβλήματα μεταξύ τους και πολλές φορές και με τους κατοίκους του χωριού.

3) Το χωριό μας είναι τουριστικό, συγκεντρώνει περίπου το καλοκαίρι 30.000 τουρίστες και δεν επιτρέπεται να βρίσκονται οι Ρωσοπόντιοι ή Ρωσοπόντιοι εδώ σε τέτοιο τουριστικό χωριό. Να πάνε να εγγραφούν και να κατοικήσουν στο Νομό Εύβοιας και εκεί να βρουν εργασίες έχουμε πληροφορηθεί ότι η κυβέρνηση εκεί τους χορηγεί οικόπεδα. Η Κοινότητά μας δεν θα γίνει το ασύλο των Ρωσοπόντιων ούτε το δημοτολόγιό μας θα γεμίσουν εγγραφές απ' αυτούς.

Θέλουμε το χωριό μας να μένει όπως ήταν πριν, διότι είναι και πάρα τουριστικό με αυξημένο τουρισμό το καλοκαίρι και η εικόνα που παρουσιάζει σήμερα δεν είναι ευχάριστη στους ξένους τουρί-

συνέχεια στη 2η σελ.

Πραγματοποίησε η Ε.Λ.Β.

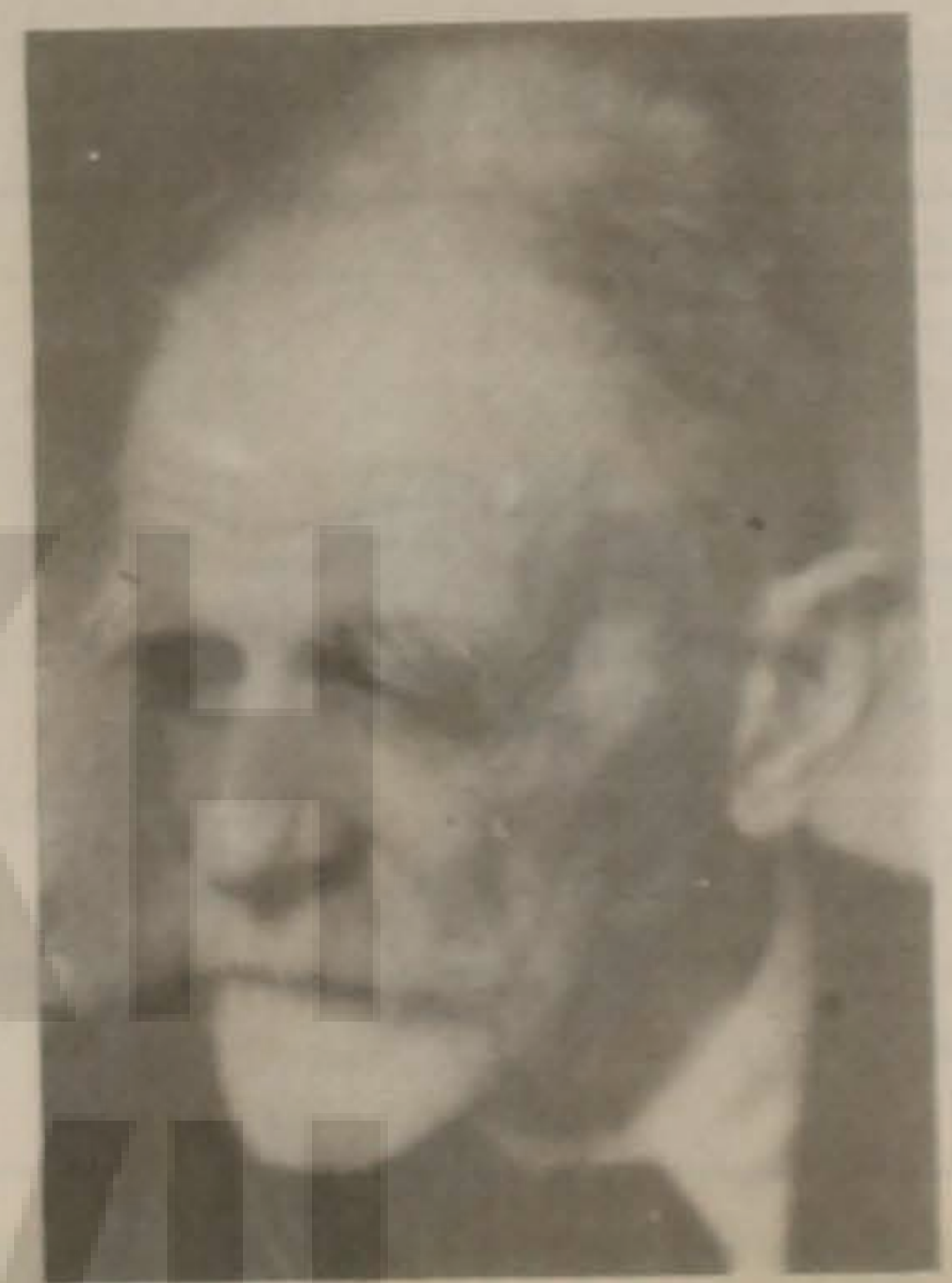
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΙΗΤΗ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Λογοτεχνική βραδιά στη μνήμη του μεγάλου μας εθνικού ποιητή Κωστή Παλαμά πραγματοποιήσε με εξαιρετική επιτυχία η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας, την Κυριακή 11 Φεβρουαρίου 1996 στην αίθουσα διαλέξεων του Εμπορικού Επιμελητηρίου Βέροιας.

Οι αφηγήσεις - απαγγελίες για τον Κωστή Παλαμά έγιναν με ιδιαίτερη γλαφυρότητα από την κ. Ρούθα Μουρατίδου και τον Κώστα Κοραπαναγιωτίδη. Την εκδήλωση τίμησαν αρχές και εκπρόσωποι φορέων και οι οποίοι απύθηναν σχετικού χαιρετισμούς.

Συμπερασματικά θα πρέπει να ειπωθεί ότι κι αυτή η εκδήλωση είχε επιτυχία και ιδιαίτερη απήχηση.

Χαιρετισμός του Προέδρου της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας κ. Γιάννη Μιχαηλίδου:

"Πανοσοηγοίτατε, κ. επρόσωπε του Νομάρχη, κ. Δήμαρχε, κ.κ. Αντιδήμαρχοι, κ. Ειρηνοδίκη, Στρατηγέ Δ/τή Β.Σ.Σ., κ. Πρόεδρε της Κοινότητας Βεργίνας, κ. εκπρόσωπε της Ομοσπονδίας Πολιτιστικών Συλλόγων Ν. Ημα-

θίας, εκπρόσωποι των Πολιτιστικών Συλλόγων Ν. Ημαθίας, κύριοι εκπρόσωποι της Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης, κυρίες και κύριοι,

Καθώς ορίσατε για να Συνέχεια από την 3η σελ.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΟΥ 3ου ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ

Το 3ο Πανελλήνιο Συνέδριο Ποντιακών Συλλόγων για την Πολιτιστική

και Εθνική Αυτογνωσία με γενικό τίτλο "Ακριτικός - Αιχμήρωτος - Αποδήμος Ελληνισμός" με τις τρεις θεματικές ενότητες του. Προσφέρει επιστημονικές, πολιτιστικές και ιστορικές γνώσεις μεζο-νοσησας σε μία εποχή που όλα αλλοτριώνονται και ισοπεδώνονται. Οι πανεπιστημιακοί καθηγητές αλλά και άλλοι εργάτες του πνεύματος και της τέχνης θα καθύψουν με τις εισηγήσεις τους ιστορικά στοιχεία, ήθη, έθιμα, παραδόσεις Μακεδονίας - Θράκης - Ηπείρου - Αιγαίου και Κύπρου.

Επίσης με τη δεύτερη θεματολογία θα φέρουμε στο φως απόρρητα έγγραφα, που αναφέρονται στον κρυπτοχριστιανισμό και στη γενεαλογία του Ποντιακού και Μικρασιατικού Ελληνισμού.

Με την τρίτη ενότητα θα παρουσιάσουμε τη ζωή, την πρόοδο και την πολιτιστική παρουσία των αποδήμων Ελλήνων.

Ακόμα θα γίνουν δύο κορυφαίες παράλληλες ιστορικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις στη Βεργίνα με θέμα "Ελληνισμός, η αδιαίρετη κληρονομιά" και στη Σχολή Αριστοτέλη με θέμα "Ελλάδα γη της Δημοκρατίας, της Ελευθερίας, του Πολιτισμού". Θα υπάρξει έκθεση βιβλίου, φωτογραφία και άλλου έντυπου υλικού από τους ιστορικούς και γεωγραφικούς χώρους όπου έζησαν Έλληνες. Θα υπάρξουν θεραπευτικές εκδηλώσεις και ξενάγηση σε ιστορικούς χώρους.

Για το Δ.Σ.
Ο Πρόεδρος
Μιχαηλίδης Γιάννης
Ο Γεν. Γραμματέας
Γερασιμίδης Μιχάλης

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας, αισθανόμενη την ανάγκη να συμβάλει στην επιβίωση αύξηση της πνευματικής εγρήγορης των μαθητών όλων των σχολείων της Ημαθίας, προκηρύσσει διαγωνισμό στο μάθημα της έκθεσης με θέμα, κατά βαθμίδα ως εξής:

1. Η γενεαλογία του Ποντιακού Ελληνισμού (1914 - 1922).
2. Για τα Γυμνάσια: Ο ξενόφερτος τρόπος ζωής και η ελληνική παράδοση.
3. Για τις δύο μεγάλες τάξεις των Δημοτικών Σχολείων του Νομού: Σε ποιά μέρος (χωριό ή πόλη) της πατρίδας μας θα ήθελα να ζήσω και γιατί;

Επίσης επιθυμεί ν' αποσφηνίσει ότι:
α) Οι εκθέσεις των μαθητών πρέπει να περιέλθουν στο γραφείο της (γινώ 16ης Οκτωβρίου - Διάς 59100 Βέροια, τηλ. 28.356) το αργότερο μέχρι τις 15/6/96.
β) Θα αξιολογηθούν από ειδική επιτροπή.
γ) Η καλύτερη έκθεση των Λυκείων θα βραβευτεί σε ειδική εκδήλωση με το ποσό των πενήντα χιλιάδων δραχμ. και των Δημοτικών Σχολείων με το ποσό των είκοσι χιλιάδων δραχμ.

δ) Η συμμετοχή είναι προαιρετική.
Σημειώνεται ότι κορηγός της βράβευσης είναι το βιβλιοπωλείο του κ. Γιάννη Ι. Ορφανίδη.

Το Δ.Σ. ευχαριστεί θερμά τον κ. Γιάννη Ι. Ορφανίδη για την ευγενή του χειρονομία.

Για το Δ.Σ.
Ο Πρόεδρος
Γιάννης Μιχαηλίδης
Ο Γεν. Γραμματέας
Μιχάλης Γερασιμίδης

Πολύτεκνη οικογένεια ΝΕΟΠΟΝΤΙΩΝ (προσφύγων). Ας μην τους ξεχνάμε τους αδελφούς μας. Κάποτε είμασταν κι εμείς...

ΓΡΑΦΤΕΙΤΕ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΕΣ ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΜΑΣ

"ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ"

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΖΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ
ΒΕΡΟΙΑΣ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΜΕΛΕΤΙΔΗΣ

Οικονομολόγος - Συγγραφέας
Θουκυδίδη 2 - Τηλ. 0331 - 25.282

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΠΑΤΣΙΚΑΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.

"ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ ΒΕΡΟΙΑΣ"

ΤΗΛ. 0331/66.913 - FAX
0331/66.979

ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ

Γωνία 16ης Οκτωβρίου - Διός
Τηλ. 0331 - 28.356

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ 1.000 Δρ.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

* Οι στίχες του "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ" είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του

* Οι εργασίες πρέπει να στέλνονται αν είναι δυνατόν δακτυλογραφημένες

Χειρόγραφα δημοσιευμένα ή όχι δεν επιστρέφονται

Ο ΡΑΤΣΙΣΜΟΣ!

συνέχεια από την 1η σελ.

Ετσι έχει συνταχθεί το πρακτικό αυτό και υπογράφεται ως κατωτέρω:

Ο Πρόεδρος της Κοινότητας

Βασιλειάδης Ιωάννης

Τους λόγους αυτούς που επικαλείται η Κοινότητα, για να μην τους

γράψει στα δημοτολόγια, νομίζουμε, ότι δεν αξίζει να τους σχολιάσει κανείς. Είναι πέρα για πέρα απαράδεκτοι και ρατσιστικοί. Ετσι αντιμετωπίζεται, συμπατριώτες μας της Μεταμόρφωσης την προσφυγιά; Ποιά είναι η χριστιανική σας αγάπη; Κρίμα!

Γιάννης Α. Μελετιδής

Αδέλφια Κρήτες, Πόντιοι

Εγινε το αντάμωμα του Πόντου και της Κρήτης απ' τον Σταθμό τώρα της ΠΟΠΣ της όμορφης Σαθονίκης.

Φεύγει μια θύρα παίζοντας γλυκά απ' τον Ψηλορείτη σκίζει πελάγη, θάλασσες, φτάνει στη Σαθονίκη.

Μία άλλη θύρα βρίσκει εδώ μεγάλη με ιστορία κι αγαθιασμένες δίνουμε όμορφη συναυλία.

Αντρείωμένη η Κρήτη μας ποδήμν σ' αγώνες με τους Ακρίτες Πόντιους εδώ τους Μακεδόνες.

Στα χρόνια δε του φασισμού στάθηκε παλληκάρι δύο πράγματα εκράταγε, ντουφέκι και δοξάρι.

Κι αδελφωμένες προχωρούν από αιώνες τώρα και δεν προδώσανε ποτέ τ' Αλέξανδρου τη χώρα.

Κρατούν τα ήθη κι έθιμα, μνήμες και ιστορία και δίνουν στους νεώτερους τρανή βιογραφία.

Λαοί χωρίς παράδοση έχουν πέσει στην Αθήνη οι Κρήτες και οι Πόντιοι προτάξανε τα στήθη.

Κρατούν ψηλά τα λάβαρα και δεν γνωρίζουν ήττα Κρήτη με Ερωτόκριτο και Πόντο με Ακρίτα.

Κων/νος Ανδρέαδης
Λιποχώρι Πέλλας

Σημ. "Αργοναυτή": Εξοχο, περίτεχνο και με πατριωτικό παλμό το ποίημα αυτό του αγαπητού συνεργάτη μας κ. Κων/νου Ανδρέαδης. Μέσα από τους στίχους του ο κ. Ανδρέαδης εκφράζει την ακριτική του ψυχή, που είναι δεμένη με την παράδοση.

Πράγματι είναι "Αδέλφια Κρήτες, Πόντιοι". Οι δεσμοί Ποντίων και Κρητών είναι ιστορικοί.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ο ΑΓΙΟΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΙΟΥΔΑΝΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙΟΣ - ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ (+ 1650)

Κατά την 2α Φεβρουαρίου, κατά την οποία εορτάζουμε την Υπαπαντή του Σωτήρος Ιησού Χριστού, εμαρτύρησε ο άγιος Νεομάρτυς Ιουδάνης εκ Τραπεζούντος. Ούτος ετών 40, νυμφευμένος, έζη εις τον Γαλατάν της Κωνσταντινουπόλεως και ήτο καζαντζής εις την τέχνην.

Μίαν ημέραν διασκεδάζων με συμπατριώτας του οθωμανούς εκθέουσε τον προφήτην των. Την επομένη μαρτυρήθηκε από έναν εξ αυτών οδηγηθεί εις τον Βεζύρη, ο οποίος τον επέσει να γίνει τούρκος για να σωθεί.

Ο Ιουδάνης όμως απήντησε: "Δεν αρνούμαι τον γλυκύτατον Ιησούν" και εζήτησεν άδειαν να μεταβεί εις το εργαστήριον δια να τακτοποιήσει τους λογαριασμούς του.

Πράγματι, αφού έδωσε λογαριασμόν εις τους αντρόφους του και εζήτησεν από όλους τους χριστιανούς συγχωρησιν και παρήγγειλε να δώσουν από τα πράγματα του εις

εκκλησίας, μοναστήρια και ορφανά δια την ψυχήν του, οδηγηθεί εις το Κουτζούκ Καραμάνι, τον τόπον της εκτελέσεώς του. Ενώ ο δήμιος ήτο έτοιμος να τον αποκεφαλίσαι έφθασεν απεσταλμένος του Βεζύρη, ο οποίος έειπε μυστικώς εις τον Ιουδάνην:

"Λυπήσου την ζωήν σου, πες ότι τουρκεύεις και ύστερα πήγαινε όπου θέλεις να ζεις χριστιανικά".

Ο Ιουδάνης απήντησε: "Ευχαριστώ τον Βεζύρη, αλλά αυτό δεν θα το κάμω ποτέ". Ετσι ο δήμιος απέκοψε την κεφαλήν του μάρτυρος. Οι φίλοι του ηγόρασαν το λείψανόν του και το ενταφίασαν τιμητικώς εις την τοποθεσίαν Μπεγιόγλου.

"Ιουδάνην δε μη ποταμών εννοεί, Χριστού δι' αθλητήν εσχάτους έν τοις χρόνοις".

Σημείωση: Το κείμενο δημοσιεύθηκε στον "Ορθόδοξο Τύπο" (2-2-1996). Ευχαριστούμε τον συνεργάτη μας κ. Ανδρέα Ταταρίδη για την αποστολή Φ/Α του δημοσιεύματος.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

Λάβ = λαβή

Λάγγεμα = πλήγμα

Λαζούδ' = καθαμπόκι

Λαήν' = λαγήνη

Λαίζω = κινώ

Λαίστέρα = κούνια

Λαίλια = φωνή

Λάρωμα = θεραπεία

Λαταρίζω = κινούμαι

Λαχμάζω = λαχανιάζω

Λίβωμα = συννέφισμα

Λώμα = φόρεμα

ΚΡΥΦΟ-ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΑ ΟΝΟΜΑΤΑ

Οι κρυφτοχριστιανοί είχαν δύο ονόματα. Το ένα τουρκικό και το άλλο χριστιανικό. Μερικά από αυτά:

Οσμάν = Μιχαήλ

Μεχμέτ = Χαράλαμπος

Χαμινέ = Κυριακή

Μεχμέτ = Σταύρος

Ζεϊνέπ = Ανατολή

Κασίμ = Δημήτριος

Φατιμέ = Σοφία

Αρούφ = Γεώργιος

στοκλής

Ιάκωβον = Ιακώβ

Κώστας = Κων/νος

Λάμπων = Χαράλαμπος

ΒΑΦΤΙΣΤΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΑΝΔΡΩΝ

Αβραάμ'ς = Αβραάμ

Αδάμ'ς = Αδάμ

Αμανάτ'ς = Αμανάτιος

Αρχιθέας = Αχιλλεύς

Γιώρτς = Γεώργιος

Γιάννες = Ιωάννης

Δαβίτς = Δαβίδ

Ηράκλ'ς = Ηρακλής

Θεμιστόκλ'ς = Θεμισ-

ΒΑΦΤΙΣΤΙΚΑ ΟΝΟΜΑΤΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Αγγέλα = Αγγελική

Αννίντζα = Άννα

Θυμία = Ευθυμία

Κερεκή = Κυριακή

Λισάφ = Ελισσάβετ

Μέλη = Μεληπομένη

Ναστασία = Αναστασία

Ξένη = Ποθυζένη

Τσόφα = Σοφία

Χαρίκλη = Χαρίκλεια

Δύο Κυράδες

Νοέμβριος 1950 και ώρα μία ημέρα, βιαστικά ανηφορίζω καταμεσημέρο στο δρομάκι κατηφορία από την ανατολική πλευρά του υψώματος Βικέλα, τότε που ακόμη ο τόπος αυτός ήτο έρημος μέχρι και την σημερινή Καλλιθέα της κοσμοπολημύρας και κατοικιών (και πολυκατοικιών) με τον φίλο μου, Γιάννης και αυτού (θεός σωφρέστον).

Σε ένα σημείο συναντούμε δύο γυναίκες που κτίζουν με πηληθιά έναν χώρο εξ επί εξ περίπου, έχουν δίπλα μερικά σανίδια, ένα παλιό παράθυρο και μία παλιόπορτα ξεχαρβαλωμένη.

- Τι κάνετε κυρίες εδώ;

- Να, κτίζουμε, είμαστε από τα χωριά της Κοζάνης "ανταρτόπληκτες" και μείναμε στο δρόμο. Εμένα ο άνδρας μου ο Πετρής σκοτώθηκε και εδώ η αδελφή μου δεν παντρεύτηκε, είμαστε μόνες και κάνουμε μεροκάματο, εδώ έχει πολλές δουλειές.

Μου έκανε εντύπωση η γρηγοράδα και η περίπου τέχνη τους στο κτίσιμο. Γνωρίζω φυσικά ότι δεν υπάρχει Πόντιος ή Ποντία να μην ξέρει να κτίζει και αυτό και η ομιλία τους έδειξε ότι ήσαν Πόντιες.

- Από πάνω τί θα βάλετε;

- Ας βρούμε λαμαρίνας.

- Έχετε χρήματα;

- Δουλεύουμε για.

- Ας δώσουμε και μεις τον βοθρόν μας.

- Παρακαλώ αφέντη, βάψετε στά εις την Παναγιάν!

Πράγματι δίπλα είχε ένα τραπέζι με διάφορα οικιακά αντικείμενα, μια εικονίτσα, μικρή κανδήλα, ποτήρι, μία μικρή Καινή Διαθήκη και μία σύνοψη.

- Καλές κυράδες λέγω, ανάβετε και το καντήλι;

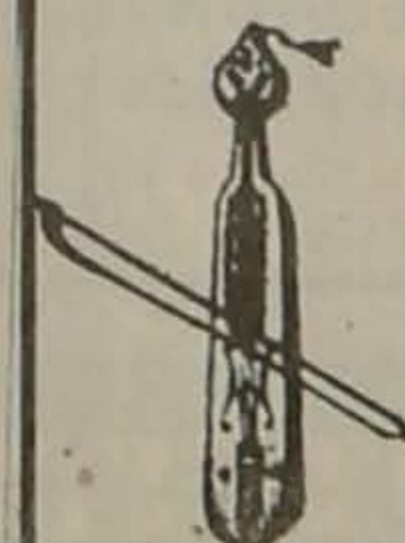
- Ναί, μόλις νυχτώσει, εμείς ακόμη μένουμε κάτω απ' αυτές τις ψάθες, τέσσερα ξύλα όρθια και δύο ψάθες από πάνω, οικία των αστέρων και εδώ δίπλα θα σκάσουμε λίγο για να δάθουμε το καθαίρι ολίγον ζαρζαβάτι, ντομάτας, λάχανα, πατάτας, Γρήγορα να τελειώσουμε, να σκεπάσουμε, έρχεται χειμώνας.

Τις χαιρετήσαμε.

Πόσο καλές είναι ο κόσμος; Κοιμάται στο ύπαιθρο, στο κρύο και η Παναγιά, η ελπίδα τους. Ίσως σ' αυτό το μέρος τώρα να υπάρχει κάποια πολυκατοικία, αλλά θα υπάρχουν όραγε οι καλές κυράδες που αν ζουν τώρα θα έχουν διαμερίσματα εκεί; Το εύχομαι, ήσαν τόσο καλές και φυσικά εργατικότερες Πόντιες.

Και αυτό το ζωντανό περιστατικό ανάγεται σε πολλές Πόντιες και Πόντιους κατοίκους σήμερα της πολυπληθούς και πολιτισμένης Καλλιθέας.

Από το βιβλίο "ΣΤΙΓΜΑ" του φιλοπόντιου συγγραφέα κ. Γιάννη Αλεξιάδη.

Πάππον προς πάππον με τ' εσέν
έρχουμε και θα πάμε,
σουμάδε, γάμον, φαγοπότ,
μετ' εσέν εφτάμε.

ΜΕ ΤΟ ΦΑΚΟ ΤΟΥ «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ»

Τακτικά, πλέον, βλέπουμε το φως της δημοσιότητας φιλοποντιακό κείμενο. Ενα τέτοιο φιλοποντιακό κείμενο, είναι και αυτό του γνωστού δημοσιογράφου κ. Παύλου Καμβύση.

Ανεξάρτητα από οποιαδήποτε πολιτική τοποθέτησή μας, ας δούμε το άρθρο αυτό του κ. Παύλου Καμβύση με καθαρά

ΑΛΛΟ ΕΝΑ ΦΙΛΟΠΟΝΤΙΑΚΟΝ ΚΕΙΜΕΝΟΝ!

ποντιακή διάθεση.

Ιδού, λοιπόν, το φιλοποντιακό κείμενο του κ. Παύλου Καμβύση. Το αναδημοσιεύουμε προς

χάριν των αναγνωστών μας:

Η ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Ενα από τα εκλεκτότε-

ρα, τα υγιέστερα και τα περισσότερο αυθεντικά τμήματα του ελληνισμού είναι οι Πόντιοι.

Αυτό το πολύτιμο κομμάτι του Ελληνισμού περνάει πάλη μία δύσκολη ώρα. Η ελληνική πατρίδα, το κράτος, ολόκληρη η κοινωνία μας έχει υποχρέωση να δώσει ουσιαστική στήριξη τόσο στους Ελληνες (Πόντιους) που εξακολουθούν να παραμένουν στις χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης, όσο και σε εκείνους οι οποίοι ζητούν καταφύγιο και ανθρώπινη ζωή στην Ελλάδα...

Ειδικότερα, θα πρέπει να πούμε - για πολλοστή φορά... - ότι από λόγια δεν και μιλία - μιλία πάμε καλά. Από έργα όχι. Χαρακτηριστική απόδειξη είναι ότι συμβαίνει στην περίπτωση της εγκατάστασης των Ποντίων από τη Ρωσία στη θράκη.

Έχουν γίνει αξιόλογα προγράμματα, όπως επί παραδείγματι το πρόγραμμα της ειδικής επιτροπής της Ακαδημίας, φοβούμαι, όμως, ότι κατά το μεγαλύτερο τμήμα τους τα προγράμματα έχουν μείνει προγράμματα.

Αν αντικρύσει κανείς τι έχει γίνει στις Σάπες και που έχουν ρίξει τους αδελφούς μας Ποντίους, θα αγανακτήσει. Θα πάρει ένα ξύλο για να σπάει κεφάλια. Τα κεφάλια των κυρίων αρμοδίων ΟΛΩΝ των κυβερνήσεων:

Υπάρχει μία ακόμη πτυχή στο θέμα, που εντείνει την οργή. Τα παιδιά του Πόντου υπήρξαν πάντοτε γενναίοι και συμμέτοχοι Ακρίτες, παλληκάρια, άκαμπτοι

υπερασπιστές της Πατρίδας. Έχουν ποτίσει με πολλή αίμα τα χώματά τους. Όχι μόνο στον ελληνικό Πόντο.

Παντού. Μην ξεχνάμε ότι ο Ελευθέριος Βενιζέλος είχε τη σοφή ιδέα να εγκαταστήσει - τότε που τους έσφαζαν οι Τούρκοι - τους Πόντιους στη Μακεδονία. Και πρέπει να το πούμε: Οι Πόντιοι αδελφοί απεδείχθησαν πολύτιμοι. Απετέλεσαν το ισχυρό τείχος του Ελληνισμού στις επιθέσεις των πάσης μορφής βαρβάρων.

Θα αναρωτηθεί ο αναγνώστης γιατί τα γράφω σήμερα όλα αυτά.

Η απάντηση είναι ευχερής.

* Για μας είναι αποδειγμένη η συνεισφορά των Ποντίων στην επιδίωξη του ελληνισμού. Δεν υποτιμούμε, ούτε απαξιωνούμε την προσφορά στους εθνικούς αγώνες των άλλων τμημάτων του ελληνισμού. Αντιθέτως.

Αλλά συμπήπει σήμερα - ή ακριβέστερα χθές - να είναι η ημέρα 19 Μαΐου, που ο Ποντιακός Ελληνισμός ορθώνει το ανάστημά του και διεκδικεί μαχητικά την αναγνώριση της Γενοκτονίας εκατοντάδων χιλιάδων Ποντίων. Οφείλουμε αυτή τη μέρα να την τιμήσουμε.

Σε χθεσινή ανακοίνωσή της η Νέα Δημοκρατία υπογραμμίζει:

"Οι Ράσι που δεν τιμούν την ιστορική τους μνήμη είναι καταδικασμένοι σε εξασφάλιση.

Είναι απολύτως σωστό. Και δυστυχώς, η έλλειψη ιστορικής μνήμης είναι ένα από τα χειρότερα ελαττώματά μας.

* "Ελευθέρος Τύπος" 20-5-95

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ
Ζάκυνθος

Υφυπουργείο Αποδήμων

Την αντίθεσή του στην κατάργηση του υφυπουργείου Αποδήμων Ελληνισμού εκφράζει ο κ. Γιώργος Χ. Χιονίδης, τ. βουλευτής, Βέροια, που σημειώνει μεταξύ άλλων "Συνυφασμένη με την ζωή του ανθρώπου γενικά και του πολιτικού ηγέτη ειδικά είναι διάπραξη λάθους ή και σειράς λαθών, από λανθασμένη εισηγήση και κακή θεώρηση ή εξαιτίας μη ακριβοδίκαιης, σωστής, εκτιμήσεως της πραγματικότητας. Όμως, μετά τα γεγονότα στο Αιγαίο καθίσταται πρόκληση προς την κοινή λογική και την εθνική πολιτική η εμμονή στην απόφαση καταργήσεως ενός υφυπουργείου (γιατί, άραγε,

όχι και αυταρεσούς υφυπουργείου); το οποίο να ασχολείται αποκλειστικά με το 1/3 και πλέον του Ελληνισμού, που είναι και το πιο ζωντανό και πιο... ελληνικό (!!!) κομμάτι του κορμού της φυλής μας. Χωρίς αυτό, το νεοπαγών Συμβούλιο είναι ειδικά είναι διάπραξη λάθους ή και σειράς λαθών, από λανθασμένη εισηγήση και κακή θεώρηση ή εξαιτίας μη ακριβοδίκαιης, σωστής, εκτιμήσεως της πραγματικότητας. Όμως, μετά τα γεγονότα στο Αιγαίο καθίσταται πρόκληση προς την κοινή λογική και την εθνική πολιτική η εμμονή στην απόφαση καταργήσεως ενός υφυπουργείου (γιατί, άραγε,

Είναι τουλάχιστον, απαράδεκτο να επιζητούμε βοήθεια διπλωματικής στηριξεως από ξένους - υποτιθέμενους ή πραγματικά φιλέλληνες - και να υποτιμάμε την αξία και την δύναμη των Ελλήνων της διασποράς".

(Από την "Ελευθεροτυπία" της 20 Φεβρουαρίου 1996).

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΒΡΑΔΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΘΝΙΚΟ ΠΟΙΗΤΗ ΚΩΣΤΗ ΠΑΛΑΜΑ

Συνέχεια από την 1η σελ. τιμήσουμε όλοι μαζί την μνήμη του Κωστή Παλαμά.

Η ποντιακή παράδοση, σαν ένα κομμάτι της ελληνικής παράδοσης, δεν είναι περιχαρκαμένη, έχει συνέχεια, ξεκινά από την αρχαιότητα και μέσω του Βυζαντίου φτάνει στις αρχές του 19ου αιώνα, όπου προβάλλεται μέσω από κείμενα Ποντίων λογοτεχνών.

Γράφτηκαν διηγήματα, γράφτηκαν ποιήματα, γράφτηκαν τραγωδίες στην κοινή νεοελληνική, κυκλοφόρησαν εφημερίδες και παίχτηκαν θεατρικά έργα από θιάσους της Αθήνας.

Είναι μία παράδοση που συνεχίζεται και μετά τον Εριζωμό.

Εμείς πιστεύοντας πως ο ελληνικός πολιτισμός είναι η αδιαίρετή μας κληρονομιά, θεωρούμε ύψιστο καθήκον να τιμούμε όλους τους ήρωες, τους εθνομάρτυρες, τους ποιητές, τους λογοτέχνες και γενικά τους ανθρώπους του πνεύματος των οποίων το έργο αποτέλεσαν σταθμό στην πορεία του έθνους μας, διοργανώνοντας εκδηλώσεις, διοργανώνοντας πνευματικά μνημόσυνα με στόχο την πολιτιστική και την εθνική αυτογνωσία.

Θέλοντας λοιπόν, να διατηρήσουμε την συνέχεια της ελληνικής παράδοσης, προγραμματίσαμε μία σειρά εκδηλώσεων για το 1996, ξεκινώντας με την αποψινή που αναφέρεται στην ζωή και το έργο του Κωστή Παλαμά, τον πρωτοπόρο της γενιάς του 1880. Έναν από τους μεγαλύτερους και πολυμορφότερους ποιη-

τές οδή και κριτικούς της νεοελληνικής λογοτεχνίας, που κυριάρχησε στα ελληνικά γράμματα για πενήντα χρόνια.

Η συμβολή του στην επικράτηση του δημοτικισμού, υπήρξε τεράστια.

Αποτελεί την σημαντικότερη δημιουργική συνεισφορά της γενιάς του και θεωρείται ο δεύτερος εθνικός ποιητής μετά τον Διονύσιο Σοφώλο.

Ευχή μας είναι, τέτοιες εκδηλώσεις να διοργανώνονται πιο συχνά, από όλους τους φορείς της πολιτιστικής μας οικογένειας.

Είναι καιρός να αγκαλιάσουμε τη νεοελληνική μας, τους συνεχιστές της παράδοσης, να τους προσφέρουμε έδαφος για πνευματική καλλιέργεια, για εθνική αυτογνωσία ώστε να απομυκρυνθούν από τον ξενόφερτο τρόπο ζωής και να αντισταθούν σθεναρά στο κύμα της καθημερινής αλλοτρίωσης.

Σας ευχαριστώ!

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Εκόλασα τ' όσπιά μου κι εποίησ' χοιρέλει, ελάτε καλό καρδιά τ' σ' εμπόν την χοιρέλει, αλέθα και οσκιζώ σας κ' εός κοπής κι ποίρω.

Επαρ' με κόρη έπαρ' με μ' εθάρρεξ γόης είμα.

σ' ον χοιρέλειν έλεβα, τα γένεια μ' ελευρόθον.

εκόλοσ' κα' να πλέν' στο, ερούε κ' εφουρέγυ...

ορά' ανερέν' την όνοξεν κ' η κόρη μοθούρη τ' ονθε ονθόν την όνοξεν κι η κόρη το μοθούρη.

ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

Από τα εγκαίνια του Γραφείου του Συλλόγου "Αργοναυτών" (Ποντίων από τις χώρες της Πρώην Σοβιετικής Ένωσης) που έγιναν το Σάββατο 3 Φεβρουαρίου 1996.

Στη φωτογραφία ο Νομάρχης Ηρακλής κ. Ανδρέας Βλαζάκης, ο Πρόεδρος της ΕΛΒ κ. Γιάννης Μιχαηλίδης και ο Αντιδήμαρχος κ. Δελαβερίδης Αγαθόνικος.

Ο Δήμαρχος Βέροιας κ. Γιάννης Χασιώτης, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Ποιητικών Συλλόγων Ν. Ηρακλής κ. Πρόδρομος Τσαμπουλιάνης, ο υπεύθυνος του «Αργοναύτη» κ. Γιάννης Μελετιδής και ο Αντιδήμαρχος κ. Δελαβερίδης.

Διακρίνονται ο εφημέριος του Ναού Ισαποστόλων Κωνσταντίνου και Ελένης των Εργατικών Κοινοτήτων, ο Αντινομάρχης κ. Φώτης Καραθασίλης, ο Πρόεδρος των "Αργοναυτών" κ.δ.

ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΜΙΣΟΣ!!!

Αισχρέ ελληνα

Ενώσω είσα ζωντανός, αισχρέ Ρωμηέ στη γη το μίσος μου για σε μα τον Αλλάχ δεν σε αφήνει. Κεφάλια χίλια νόκοθα σαν νάτανε σκυλί ο καθένας γκισούρης, αχ! το μίσος μου δεν σβύνει.

Εκόδικσ' είναι ο μόνος μου εδώ και μπρός σκοπός. Σαν έλθει ο καιρός, σκληρά θ' αγωνιστώ στη μάχη κι αν πελεκήσω σε μια μέρα χίλια σαν εχθρός γκισούρηδων κεφάλια, αχ! το μίσος πύρα θάχει.

Χιλιάδων εκατό τα πτώματα στον ποταμό κι αν ρίξω και τριάντα δυο χιλιάδων αν συτρίψω με πέτρα το κεφάλια και τα δόντια με στανιό σαν θγάλω, αχ! το μίσος μου δεν θα εγκαταλείψω.

Ilter Vezirgolu
* Δημοσιεύθηκε στην Μπουγκιούν την 1-5-1988.
Σημ.: Τι να πει κανείς!

Τιμητική εκδήλωση για τον Ισαάκ Νικ. Λαυρεντίδη από την Επιτροπή Ποντιακών Μελετών

Στις 8 Δεκεμβρίου 1995 ημέρα Παρασκευή και ώρα 6 μ.μ., η Επιτροπή Ποντιακών Μελετών σε μία ένθερμη ατμόσφαιρα στην αίθουσα τελετών της οργάνωσε ειδική τιμητική εκδήλωση για τον κ. Ισαάκ Λαυρεντίδη, τέως Αντιπρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, τον οποίο αναγόρευσε Επίτιμο Πρόεδρό της.

Για την όλη προσφορά του προς την Επιτροπή Ποντιακών Μελετών μίλησε ο πρόεδρος της κ. Δημήτρης Τομπαΐδης, καθηγητής του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Σημειώνουμε χαρακτηριστικά αποσπάσματα από την ομιλία του προέδρου Δ. Τομπαΐδη: "Η Επιτροπή Ποντιακών Μελετών βρίσκεται στην εξαιρετικά ευχάριστη θέση να τιμά απόψε τον κ. Ισαάκ Ν. Λαυρεντίδη. Γιατί ο κ. Λαυρεντίδης αποτελεί αναμφίβολα το πιο εξέχον μέλος της ΕΠΜ, μία προσωπικότητα που ξεπέρασε κατά πολύ τους χώρους της ΕΠΜ, απλώθηκε σε ολόκληρη την Ελληνική επικράτεια - και όχι μόνο - και διακρί-

θηκε στον κοινωνικοπολιτικό στίβο, όπου κατέλαβε επάξια ύψιστα αξιώματα. Από την άλλη μεριά, η προσφορά του στην ΕΠΜ υπήρξε διαχρονική, συνεχής και αδιάλειπτη, και η μέριμνά του για τη λειτουργία της συνεχής και ακοίμητη. Μπο-

ρώ να δηλώσω απεριφράστα από τώρα ότι το ενδιαφέρον του κ. Ι. Λαυρεντίδη για την ΕΠΜ είναι το ενδιαφέρον ενός οικογενειάρχη για την οικογένειά του".

Και αλλού συνεχίζει:

"Ασφαλώς και είναι σίγουρο ότι με τις ενέργειες του κ. Ι. Λαυρεντίδη μπόρεσε η ΕΠΜ να αποκτήσει και να εξοπλίσει το κτίριο αυτό" (Στέγη Κειμηλίων του Ελληνισμού του Πόντου).

"Ο κ. Ι. Λαυρεντίδης πρόσφερε και εξακολουθεί να προσφέρει στην ΕΠΜ (του εύχομαι υγεία και μακροήμερευση για να είναι σε θέση, για πολλή χρόνια ακόμα, να μας συντρέχει). Πρόσφερε και προσφέρει όχι μόνο, όπως είπα, από την πλευρά της επιμελητείας αλλά και στο καθαρώς επιστημονικό και ερευνητικό έργο της Επιτροπής. Για τη σύνολη αυτή προ-

σφορά του προς την ΕΠΜ το Δ.Σ. στη συνεδρίαση της 29-9-95 αποφάσισε ομόφωνα να τον ανακηρύξει επίτιμο πρόεδρο της ΕΠΜ, να οργανώνει προς τιμήν του την αποψινή εκδήλωση και να του επιδώσει τιμητική περγαμνή και αναμνηστικό μετάλλιο... "Όμως όποια τιμή και να αποδοθεί στον κ. Ισαάκ Λαυρεντίδη είναι μικρή σε σύγκριση με τη δική του προσφορά προς την ΕΠΜ, μία προσφορά ατίμητη, συνεχής και γενναία".

Στην εκδήλωση παραβρέθηκαν υπουργοί, βουλευτές, εκπρόσωπος της Μητροπολιτικής Νέας Σμύρνης, άνθρωποι των γραμμάτων και τεχνών, μέλη και φίλοι της Επιτροπής Ποντιακών Μελετών.

Μετά το πέρας της εκδήλωσης ακολούθησε δεξίωση στον ισόγειο χώρο του κτιρίου της ΕΠΜ.

Από τη Γραμματεία

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΕΙΔΗΣΗ

Η είδηση που ακολούθησε δεν είναι δική μου: την είδα δημοσιευμένη σε επαρχιακή εφημερίδα και την αναδημοσιεύω, πιστεύοντας, ότι θα ενδιαφέρει πολλούς συμπατριώτες μας που ασχολούνται με την ποίηση. Ιδού αυτούσια η εν λόγω είδηση:

Ο εκδοτικός οίκος "ΚΩΔΙΚΑΣ" Παφλαγώνων 55 Ν. Πεντέλη, πρόκειται να εκδώσει την πρώτη ΑΝΘΟΛΟΓΙΑ ΠΟΝΤΙΩΝ ΠΟΙΗΤΩΝ, με την επιμέλεια των ποιητών Χρήστου Τουμανίδη και Νίκου Γρηγοριδίου.

Όσοι ποντιακής καταγωγής ποιητές επιθυμούν να συμπεριληφθούν στην ειδική αυτή Ανθολογία, ας αποστείλουν από δύο α-

ντίτυπα των έργων τους στις διευθύνσεις: α) Νίκος Γρηγοριδίου, Παφλαγώνων 55, Τ.Κ. 15238 Ν. Πεντέλη, τηλ. 8042301 και β) Χρήστος Τουμανίδης, Αιόλου 104, Τ.Κ. 10564, Αθήνα τηλ. 3219988.

Οι αποστολές απαιτητάως να συνοδεύονται από ένα σύντομο βιογραφικό σημείωμα.

Η κρίση και επιλογή των ποιητών είναι έργο αποκλειστικά και μόνον των Επιμελητών.

Οι αποστολές γίνονται δεκτές έως το τέλος Ιουνίου 1996.

Όσοι, λοιπόν, πιστοί της ποντιακής ποίησης, προσέλαθετε!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΑ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Η εφημερίδα μας παρακολουθεί με πολύ μεγάλο ενδιαφέρον τις διάφορες δραστηριότητες που αναπτύσσονται στη Σωματεία μας και φιλοδοξεί να βρίσκεται πάντα στο πλευρό τους και με κάθε τρόπο να συμπαραστέκεται στο έργο τους. Και γι' αυτό απευθύνεται προς όλη τη Σωματεία με την παράκληση να αποστείλουν τακτικά κάθε τι που αφορά την δραστηριότητά τους ώστε έγκαιρα να δημοσιεύεται. Πιστεύουμε ότι η Σωματεία θα εκτιμήσουν την προσφορά αυτή του "Αργοναύτη", ώστε τακτικά να τον ενημερώνουν για θέματα που αναφέρονται στη δραστηριότητά τους.

ΚΡΩΜΝΗ

Η Κρώμνη ήταν από τις πιο αρχαίες πόλεις του Πόντου. Αναφέρεται και από τον Όμηρο.

Από το 300 π.Χ. άρχισε ο εξελληνισμός της. Η πόλη έκοβε δική της νομισμάτα και εξελίχθηκε σε εμπορικό κέντρο. Στους νεώτερους χρόνους έπεσε σε παρακμή. Την Κρώμνη σαν πολιτεία την αποτελούσαν οι συνοικισμοί των Φραγκάντων, Μαντσάντων, Ρουσταμάντων, Σαράντων, Κωδωνάντων, Γεράντων, Τσαχμανάντων, Σαμανάντων, Παπαδάντων, Κουτσοπάντων κ.α. Ο πληθυσμός της (που ήταν καθαρά ελληνικός) έφτανε τις 2-χιλιάδες περίπου. Εκκλησιαστικά ανήκε στην επαρχία Χαλδίας (Αργυρούπολης).

Από το 1869 λειτουργούσε στην Κρώμνη η "Αδελφότητα Κρωμναίων" που ανέπτυξε πλούσια πολιτιστική και εθνική δράση. Οι κάτοικοι της πόλης είχαν εύθυμο χαρακτήρα και μεγάλη αγάπη για το τραγούδι. Γι' αυτό κι ονομάστηκε "τη τραγουδεί η μάνα".

Όσοι Κρωμναίοι επέζησαν από την μεγάλη συμφορά πήραν κι αυτοί το δρόμο του ξεριζώ- μού

ΚΙ ΑΛΛΑ ΒΙΒΛΙΑ...

Του κ. Ανδρέα Ελ. Ταταριδίου

Συνεχίζουμε την βιβλιογραφική ποντιακή καταγραφή, διότι το τελευταίο τρίμηνο γινήκαμε λήπτες κι άλλων βιβλίων ποντιακής ύλης. Κι αυτά είναι:

"Ο ΘΟΔΩΡΟΝ" του Γεωργ. Ανδρεάδη, εκδ. "Γόρδιος", Αθήνα 1995, ο συγγραφέας της ποίησης "Ταμόμας", μας παρουσιάζει άλλο ένα ποντιόπουλο που ξέμεινε κατά τον ξεριζωμό και αναγκάστηκε να αλλοξοπιστήσει. Ο κ. Γ. Ανδρεάδης και στ' άλλα βιβλία του έχει τον Πόντο και τους Πόντιους ως κεντρικό του θέμα.

"Το σινέ "Πανόραμα" της Ελένης Γερασιμίδου, εκδ. "Περίηλος", Αθήνα 1995, είναι αφηγηματικό κείμενο υπό μορφήν διηγημάτων και αναφέρεται στα δύσκολα παιδικά χρόνια της γνωστής και πολύ αγαπητής μας ηθοποιού, "Αγ. Ευγένιος ο Τραπεζούντιος", εκδ. Ιεράς Μονής Παρακλήτου Ωρωπού Αττικής, Αθήνα 1996. Δεν αναφέρεται ο συγγραφέας, αλλά πιστεύω ο βίος και το μαρτύριο του Αγίου. Τα έξοδα εκ της πωλήσεως του βιβλίου θα διατεθούν για την ανέγερση Ναού στο όνομα του Αγίου στην ποντιομάνα Καθαμαριά.

"Ποντιακά Λαογραφικά Σύμμεικτα" (Ανέκδοτα - Λαογραφικά - Παραδόσεις) του συν/χου εκπ/κού κ. Σάββα Πορφ. Παπαδόπουλου, με τη συμπαράσταση του Συλλόγου "Ποντιακοί Δεσμοί Δράμας", Β' εκ. Θεσσαλονίκη 1994.

"Η ταυτότητα της προσφυγιάς" της πολύ γνωστής και πολυβραβευμένης λογοτέχνιδος μας κ. Νόρας Κωνσταντινίδου σε Β' έκδ. Τούτη τη φορά σε εκδ.

της "Ελληνικής Ευρωεκδοτικής", Αθήνα, χωρίς ένδειξη έτους έκδοσης. Πολύ γλαφυρή μορφή γραψίματος.

"Ημέρες κατοχής", διηγήματα του κ. Νίκου Σιδηρόπουλου, που αναφέρονται στην πραγματική αθηνομόνητη εκείνη εποχή, την κατοχή, που διαδράζονταν τα ξαναξείς εκείνη την εποχή, εκδ. "Παρατηρητής", Θεσσαλονίκης 1995.

"Λαογραφικά Καρακούρη" τ. Γ' του Σάββα Π. Παπαδόπουλου, Θεσ/νίκη 1994, υπ' όψη ότι τα "Λαογραφικά" αυτά του κ. Σ. Παπαδόπουλου απέσπασαν το 1984 το Α' βραβείο της "Εστίας Νέας Σμύρνης".

Και τώρα 3 βιβλία που ανιστορούν την εγκατάσταση των Ποντίων στη Μακεδονική γη. Ιδού ποιά είναι:

"Οδοιπορικό στο συνοικισμό

"Προμηθέας" Βέροιας", του γνωστού συγγραφέα και ποντιακού παράγοντα κ. Γιάννη Μελετίδη, εκδ. του Μορφωτικού Συλλόγου του ανωτέρω συνοικισμού, Βέροια 1995.

"Πατρίδα" εκδ. του Μορφωτικού Πολιτιστικού Συλλόγου Κοινότητας Πατρίδας "Ευστάθιος Χωραφάς", σε συγγραφική επιμέλεια της δασκάλας του ομώνυμου Βεροιώτικου χωριού κ. Παρθένας Καγκελίδου, Βέροια 1995.

"Με τη σμίλη του χρόνου" του κ. Παύλου Ταταριδίου. Λεύκωμα μεγάλου σχήματος, που αποθανατίζει την εγκατάσταση και

την όλη ζωή των Ποντίων στην Βυρώνεια Σερρών, εκδ. Πολιτιστικού Συλλόγου Βυρώνειας, χωρίς έτος έκδοσης.

Και κάτι μη ποντιακό, αλλά γραμμένο από Πόντιο. Λέγεται "Ιστορική Αναδρομή" και αναφέρεται στην Α' τριακονταετία του Πολιτιστικού Συλλόγου "των εν Αθήναις Φλωρινιωτών ο Φίλιππος". Συγγραφέας του ο γνωστός μας και από άλλες εργασίες του συν/χου εκπ/κού Πόντιος κ. Ευάγγελος Ηλιάδης, Αθήνα 1995.

Αυτά!.. Κι όπου νάναι πάθι επανερχόμαστε!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΕΛ. ΤΑΤΑΡΙΔΗΣ

ΕΝΘΥΜΗΜΑΤΑ ΠΑΛΗΩΝ ΧΡΟΝΩΝ

Άλλοι άνθρωποι, άλλα ήθη...

Ως τα 1878, στο χωριό Σανά Τσιμέν της περιφέρειας Εσπέε, εφημέρευε ο ιερέας παπα Γιώργης Μουρτίδης (Μούρτογλου) από την Ματζερά της Χόψιας.

Κάποια μέρα, ενώ άχνιζε σιτάρι στο χωράφι του, τον επλησίασε ένας Τούρκος συγχωριανός του και του εζήτησε ένα ζεύγος τσαρούχια από διαλεγμένο δέρμα (κασιλέκια).

Ο Παπαγεώργης του απάντησε ότι δεν έχει τσαρούχια παραπάνω να του δώσει, οπότε ο Τούρκος, έξω φρενών για την άρνηση του ιερέως και γαβουχημένος με τον μουσουλμανικό θρησκευτικό φανατισμό και το πνεύμα της αυθαιρεσίας, τον αρπάζει από τα γένηια και αρχίζει να τον απειλεί.

Την ανίερη οργή του Τούρκου κατεπράυνε η συνετή πρεσβυτέρα, η Χατούνα η "Λαραχανέτσα":

"Αφορισμένο! Ντό πειριέεις τον ποπάν, ογώ θα δίγω σε τσαρούχια!.."

Έτσι και έγινε.

Αλλά ο παπάς είχε γίνει ράκος. Η προσβολή που του έκαμε ο Τούρκος του ήταν αβάσταχτη. Ενοιωθε τόσο βαθείά την ταπεινώση, ώστε το ίδιο βράδυ εκάλεσε τους συγχωριανούς του και τους ανακοίνωσε ότι δεν έχουν πλέον ιερέα. Και τους εξήγησε ότι θεωρούσε τον εαυτό του ανάξιο να κρατήσει το Ευαγγέλιο, εφ'

όσον του είχε πιάσει τα γένηια ένας Τούρκος, ένας αλλόθρησκος!

Την επομένη, έπειτα από οδοιπορία ωρών, παρουσιάσθη στον Μητροπολίτη:

"Σεβασμιώτατε, του λέγει, σχεδόν με δάκρυα στα μάτια, είμαι ανάξιος πια να φέρω το ιερατικό σάχημα. Αλλόθρησκος έπιασε το γένειόν μου!".

Και ζήτησε τον αποσχηματισμό του.

Ο Μητροπολίτης, αφού άκουσε την αφήγηση του περιστατικού με τον Τούρκο, καθουσίασε τον Παπαγεώργη και του διάβασε μία ευχή, για να τον αποκαταστήσει στη συνείδησή του.

Ο παπάς έφυγε, πράγματι, από τον Μητροπολίτη ήρεμος, αλλά, μόλις επέστρεψε στο χωριό του, η ενθύμηση της βεβηλώσεώς του από τον Τούρκο ζωντάνεψε πάθι στη μνήμη του και τα καθουσιαστικά λόγια του Μητροπολίτη άσπασαν.

Πέρασε νύχτες αγρυπνίας, συντροφευόμενος από την ψυχική του κατάθλιψη. Στο τέλος επέρε την απόφασή του: Κατέβηκε στην Τραπεζούντα, προμηθεύτηκε με δωροδοκία πηαστό διαβατήριο ως Ρώσος υπήκοος με το όνομα Δημητριάδης (Ντημήτρωφ) και μετανάστευσε στον Καύκασο.

Άλλοι άνθρωποι, άλλα ήθη!

Θ. Παπαδόπουλος